

Uredništvo - uprava: Ljubljana,
Kopitarjeva 4. Telefon 4001-4004Mesečna naročnina 18 Kr, za ino-
zemstvo 31-50 Kr.Čet. rok: Ljubljana 10.350 za
naročnino in 10.349 za inserateNaročite se čimprej na
»SLOVENSKE KOLENAR«
da ne boste ostali brez njega!

SLOVENE

OKTOBER - 1943

29
PETEKUnverminderte Härte der Abwehrkämpfe
an der Ostfront

Keine Erweiterung der Einbruchsstelle westlich Melitopol - Sowjetische Panzerangriffe im Dnjepr-Knie scheiterten - Besonderer Anteil der Luftwaffe am Abwehrerfolg bei Kričev

Aus dem Führerhauptquartier, 28. Oktober. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Zwischen dem Asowischen Meer und dem Dnjepr lag der Schwerpunkt der erbitterten Abwehrkämpfe gestern weiterhin im Abschnitt westlich Melitopol. Die Versuche des Feindes, seine Einbruchsstelle zu erweitern, wurden in harten Nahkämpfen oder im Gegenstoss beweglicher Reserven aufgefangen. Der Kampf geht mit unverminderter Härte weiter.

Im Dnjepr-Knie scheiterten bei Saporoschje, nördlich Kriwoj Rog und südwestlich Dnjepropetrowsk zahlreiche feindliche Infanterie- und Panzerangriffe.

Im mittleren Frontabschnitt führten die Sowjets neue Angriffe gegen unsere Stellungen nördlich Gomel und setzten ihre Durchbruchversuche im Raum westlich Kričev und westlich Smolensk fort. Die Angriffe wurden entweder schon in der Bereitstellung durch zusammenge-

fasstes Artilleriefeuer zerschlagen oder in harten Kämpfen blutig abgewiesen. An dem Abwehrerfolg im Raum westlich Kričev hat die Luftwaffe, die mit starken Kampf- und Nahkampffliegerkräften in die Erdkämpfe eingriff, besonders Anteil.

Von der übrigen Ostfront werden örtliche Kämpfe bei Kiew und lebhafter Aufklärungsstätigkeit im nördlichen Frontabschnitt gemeldet.

Im Süditalien sind heftige Kämpfe beiderseits des Volturno im Gange. Wiederholte Angriffe britisch-nordamerikanischer Kräfte scheiterten. Örtliche Einbrüche wurden im Gegenstoss beseitigt oder abgeregelt. Von der übrigen Front ist ausser einigen Vorpostengefechten nur ein erfolgreicher feindlicher Angriff an der Küstenbahn nordwestlich Termoli zu melden.

Im östlichen Mittelmeer bombardierten schwere deutsche Kampfflugzeuge mit gutem Erfolg militärische Ziele auf der Insel Leros.

ASPRI COMBATTIMENTI SUL FRONTE ORIENTALE

Dal Quartier generale del Führer 28 ottobre. DNB. Il Comando Supremo germanico comunica:

Fra il Mar d'Azov ed il Dnjepr il centro di gravità di accaniti combattimenti difensivi si trova ora l'area immediatamente a sud di Melitopol. I tentativi nemici di allargare il proprio posto di penetrazione sono stati acchiappati in accaniti combattimenti da vicino, ossia in contrattacchi sferrati da riserve mobili. La lotta prosegue con indiminuita violenza.

Nell'area del Dnjepr presso Saporoschje, a nord di Kriwoj Rog ed a sudovest di Dnjepropetrowsk sono falliti numerosi attacchi nemici di reparti di fanteria nonché di mezzi corazzati.

Nel medio settore del fronte i sovietici lanciavano nuovi attacchi contro le nostre posizioni a nord di Gomel e continuavano i loro tentativi di sfondamento nello spazio a sud di Kričev ed a ovest di Smolensk. Questi attacchi sono stati annientati sia già nelle posizioni in preparazione grazie al concentrato fuoco di artiglieria che respinti

sanguinosamente in aspri combattimenti da vicino.

Al successo difensivo ottenuto nella zona ad ovest di Kričev ha particolarmente partecipato la Luftwaffe intervenendo con forti reparti di velivoli da combattimento e quelli per la lotta da vicino nella battaglia terrestre.

Dal resto del fronte all'est si annunciano combattimenti locali nel pressi di Kiew nonché vive attività esplorativa lungo il settore settentrionale del fronte.

Nell'Italia meridionale sono in corso gravi combattimenti su ambo i lati del Volturno. Reiterati attacchi di forze anglo-americane sono falliti. Breccie locali sono state eppure asserragliate in contrattacchi. Dal resto del fronte alcuni altri scontri di avanguardia non c'è da segnalare che un fallito attacco del nemico lungo la linea ferroviaria costiera a nordovest di Termoli.

Nel Mediterraneo orientale aerei combattimento pesanti germanici bombardavano con buon successo obiettivi militari sull'isola di Leros.

Mussolini o novi republikanski vojski

Benetke, 28. okt. DNB. Agencija Stefani poroča: V sredo je bila v prisotnosti novih ministrov in pod predsedstvom Mussolinija seja nove fašistične republikanske vlade. Glavni predmet posvetovanja je bil načrt o novem zakonu o ustroju vojske, ki ga je predložil vojni minister Graziani.

Ob tej priliki je imel Duce programatični govor, v katerem je označil glavne smerice za ponovno ustanovitev fašistične stranke in pokazal na odločilni pomen sodelovanja zavezniške nemške vojske. Duce je rekel sledeče:

»Od prve seje ministrskega sveta so se ojačili znaki življenja narodnega duha. Italijanski narod se polagoma dviga iz globoke ponižanja in moralnega ter gnetnega zloma, v katerega so ga potegnili juljski in septembrski izdajalci. Na mnogih področjih narodnega življenja se že kažejo jasne smerice novega reda, predvsem na vojaškem polju. Reorganizacija italijanske vojske je v razvoju. Maršal Graziani, ki ga sedaj podpira šef generalnega štaba Gamba, bo izpolnil nade vseh onih Italijanov, ki žele zopet čimprej stopiti v boj s tovariši. Osi in trojnega pakta. Dogovori z nemškim generalnim štabom in v njih določene podrobnosti omogočajo vzpostavitev novih enot, katerih posadka bo sestojala iz prostovoljcev in iz onih oddelkov, ki bodo v kratkem vpoklicani. Zakon o ustroju vojske, ki ga sedaj preučuje ministrski svet, bo sigurna in smotrna podlaga za ustvaritev močne moderne vojaške organizacije, ki bo odgovarjala našim potrebam in izkušnjam teh štirih let. Na

podlagi tega zakona bodo na novo urejene narodna republikanska vojska, mornarica in letalstvo. Kot že objavljeno, bo milica nedeljski sestavni del vojske. Slično kot zbor planinskih lovcev in zbor bersaljerjev bo tvorila novi zbor črnih sracij. Novi red se očituje tudi na političnem in upravnem polju, tako je poudaril Duce na zaključku, z imenovanjem načelnikov provinc, policijskih predsednikov ter z ustanovitvijo republikanskih fašistov, z bližnjim poslovanjem posebnih sodišč in s pripravami za veliko ustavodajno skupščino, ki bo položila temelje socialne italijanske republike.

Novi zakon o ustroju vojske ugotavlja najprej, da je bila vojska izdana od dinastije in z njo zvezanih poveljnikov ter da so se z izdajstvom dne 8. septembra onečastili dinastija in vsi vojaški voditelji italijanske vojske pred lastnim narodom in pred vsem svetom. Nato ugotavlja prvi člen, da so 8. septembra 1943. prenehali obstojati kraljeva vojska, kraljeva mornarica in kraljevo letalstvo. Častnikom in podčastnikom, ki so bili takrat v službi in ki niso zagrešili nikake nečastnosti, bo v skladu s predpisi služba odpovedana. V drugem členu je določena ustanovitev narodne republikanske vojske, mornarice in letalstva z datumom 9. septembra 1943. Častniki in vojski vseh činov, ki so vsled čuta narodne časti nadalje služili pod republikansko zastavo in ki bodo prosili za vstop v novo vojsko, bodo sprejeti v aktivno službo. Glede plač in oskrbe bo nova italijanska vojska popolnoma izenačena z nemško vojsko. Za policijsko službo bo pridržan karabinjerski zbor.

Jalova vrednost sovjetskih »pogodb«

»Kje Stockholm, 28. okt. Sovjetski list »Vojna in delavski razred« je odkrito priznal, da je Sovjetska Zveza sklenila leta 1939 nenapadno pogodbo z Nemčijo samo zato, da bi pridobila čas za temeljito pripravo za vojno proti Nemčiji. Sovjetski list ni a tem razkril za nemška usesa niti najmanj novega dejstva. To je bilo znano vsem Nemcem vsaj od leta 1941. To priznanje je zanimivo le kot potrjuje za izjavo gospe Kolontaj po njenem imenovanju za sovjetskega poslanika v Stockholmu, ki je, kakor je znano, v nekem predavanju ugotovila, da Kremelj je toliko časa spoštje sklenjene pogodbe, dokler mu te pogodbe koristijo.

To sovjetsko priznanje služi tudi kot pojasnilo sovjetske predvojne politike. Iz tega se razvidi, da so Sovjeti glavni krivci sedanje vojne. Sovjeti so sklenili javno svezbo z bogataškimi državami že leta

1939 — tajna pogodba med njimi pa je obstojala že od Edenovega obiska v Moskvi leta 1935 — kar nas spominja na prizadevanje Sovjetske Zveze, ki je, kakor je vsemu svetu znano, do zadnjih trenutkov pred izbruhom vojne leta 1939 skušala doseči enotno fronto z »demokratskimi« državami. Vmesni sporazum z Nemčijo je imel le namen ohraniti za določen čas mir ter omogočiti Sovjetski Zvezi priprave za boj proti Nemčiji...

Sedanja objava boljševiškega lista pa ima še en namen: posvariti hoče Anglijo in Združene države, naj ne ustvarjajo nikakršnih povojnih organizacij brez Sovjetske Zveze in naj ne sanjajo o angleško-ameriški svetovni nadoblasti. Po sovjetskih željah naj bi si to nadoblast delili z boljševiki, ki si zopet želijo pridobiti čas za naslednjo fazo svojih načrtov, to je za pripravo svetovne revolucije.

Nezmanjšana silovitost obrambnih bojev
na vzhodnem bojišču

Sovražnik ni razširil svojega vdora zapadno od Melitopola - Sovjetski tankovski napadi ob Dnjeprovem kolenu izjalovljeni - Posebne zasluge letalstva pri obrambnem uspehu pri Kričevu

Führerjev glavni stan, 28. oktobra. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja: Med Asovskim morjem in Dnjeprom je bilo tudi včeraj težje ogorčenje obrambnih bojev zahodno od Melitopola. Sovražnikovi polkusi, da bi razširil svoja vdorna mesta, so bili prestraženi v ostrih bojih z bližnje ali v protisanku premičnih rezerv. Boji se nadaljujejo z nezmanjšano silovitostjo.

Ob Dnjeprovem kolenu so se pri Zaporožju, severno od Krivega Roga in jugozahodno od Dnjepropetrovske izjalovili številni sovražni poskusi in oklepni napadi.

Na srednjem odseku vzhodnega bojišča so sovjetske čete znova napadle naše položaje severno od Gomela in so na področju zahodno od Kričeva in zahodno od Smolenska nadaljevale s svojimi prodornimi polkusi. Napadi so bili krvavo razbiti ali že v pripravljenih postojankah s strajenimi topniškimi ognjem ali

pa v silovitih bojih. Pri obrambnem uspehu na področju zahodno od Kričeva si je pridobilo posebne zasluge letalstvo, ki je poseglo z močnimi bojnimi silami in silami za boje iz bližine v kopenske borbe.

Z ostalega vzhodnega bojišča poročajo le o krajevnih bojih pri Kijevu in o živahnem izvidniškem delovanju na severnem odseku bojišča.

V južni Italiji so v teku siloviti boji na obeh straneh Volturna. Ponovni napadi anglo-ameriških sil so se izjalovili. Krajevni vdori so bili s protisankom odčlenjeni ali zaježeni. Z ostalega bojišča poročajo razen o nekaterih spopadih prednjih straž zgolj o brezuspešnem sovražnem napadu na obalno železnico severozahodno od Termolija.

Na vzhodnem Sredozemskem morju so bombardirala težka nemška bojna letala z dobrim uspehom vojaške cilje na otoku Lerosu.

Slika iz bojev na vzhodnem bojišču

Berlin, 28. okt. DNB. Pri težkih bojih na jugu vzhodnega bojišča se je moral nek napad naših oklepnih grenadirjev ustaviti pred sovjetskimi poljskimi utrditvami. Močan ogenj vsakovrstnega orožja je prisilil grenadirje na tla in izredno močno minirano ozemlje je oviralo prihod novih rezerv.

Nek pionirski vod pod vodstvom narednika Ueberheida iz Duisburga je vzelo možnost obstrlejevanju topništva in metalec min prišel odstranjevati nastavljene mine.

V kratkem času je bilo odstranjenih preko 300 min in s tem narejena pot, po kateri so lahko pravočasno in neopazno pripeljali v prve vrste težko orožje. Ker so boljševiki mislili, da jim nudi ustavev nemškega napada ugodno priložnost za osvoboditev svojih postojank, so pričeli s protinapadom, ki pa se je zlomil v strujenem ognju našega topništva in naših strojne. Sovražnik je bil odhit in vržen nazaj daleč preko svojega izhodišča.

Organizacija upravnega življenja v Trstu

Nov prefekt Coceani, župan Cesare Pagnini, podžupana pa sta Comici in Cosulich

Trst, 27. oktobra 1943.

»Il Piccolo« poroča, da je bil v torek ob enajsti uri v salonu vladne palače uradno imenovan novi prefekt tržaške pokrajine dr. Bruno Coceani, in sicer ga je imenoval vladni predsednik Wolseger v zastopstvu vrhovnega komisarja dr. Rainerja.

V svojem govoru je vladni predsednik Wolseger v nemščini pojasnil geopolitični položaj Trsta v zvezi z življenjskim prostorom in potrebami nemškega in italijanskega naroda. Pri tem je poudaril obsežnost in pomen boja, ki ga rajh vodi proti zahodni plutokraciji in proti boljševiški barbarstvu. Med drugim je nato dr. Wolseger poudaril, da je nemška oblast šla v Jadransko primorje in v tržaško pokrajino ne kot zavojevalka, ampak ohranjevalka te dežele pred grožnjo boljševiške nevarnosti. Prišli smo tudi v interesu samega nemškega naroda, v kolikor namreč nismo mogli prenesti rane na našem južnem boku. Glavna uprava pa naj bo v rokah rojenih Tržčanov, nemška oblast pa si pridržuje gotovo pravico za nadzorstvo. Upamo, da bo tržaško prebivalstvo razumelo resničen pomen tega našega koraka. Trst je bil vedno italijansko mesto in v tem svojem italijanskem značaju naj ne bo zmanjšan. Mi si ne želimo suverenosti v tem prostoru in zato zaupamo neposredno upravo tega prostora sinovom te zemlje. Mislim, da pomirljivejši postopek ne bi bil mogoč. Pri pogajanjih v zadnjih dneh so vsi rodoljubni meščani izjavili, da so pripravljeni prevzeti odgovornost za rešitev mesta pred katastrofo. Zato sem vesel, da vam, dr. Coceani, lahko izročim na slovesen način ukaz o imenovanju v imenu vrhovnega komisarja.

Nato je dr. Wolseger omenil, da je med pogajanjimi mogel ugotoviti pri dr. Coceaniju visoke lastnosti in plemenito ljubezen do naroda in do domovine. Pri delu ga bo vedno podpirala zvesta podpora nemške oblasti. Obrnil se je tudi na uradniško prefekturo, ki ga je pozval k pospešenemu delu pod vodstvom prefekta. N loga uradništva je: zvestoba, delo in korektnost.

Nato se je dvignil dr. Coceani, ki se je v posebnem govoru zahvalil vladnemu predsedniku za njegove besede in ga zaprosil, da naj sporoči vrhovnemu ko-

misarju izraze njegovega najvišjega spoštovanja. Poudaril je, da prevzema službo s čustvi neomajne vdanosti tej deželi. Zlasti pa se naj zagotovi gospodarska kontinuiteta na tem prostoru. Pozval je svoje sodelavce, da naj ga podpro pri njegovem delu, zlasti pa računa na brez-pogojno sodelovanje oblasti, stranke in vseh državljanov v skladu z navodili vrhovnega komisarja. Samo v bratski povezanosti bomo našli moč in silo, da premagamo vse naloge, ki nam bodo naložene.

Popoldne ob šestnajsti uri je bila uradno ustanovljena slovesnost novega župana v mestni palači. Zastopnik pri tržaški prefekturi dr. Hinteregger je imenoval v imenu vrhovnega komisarja dr. Rainerja novega župana Cesare Pagninija. V svojem uradnem govoru je v nemščini dr. Hinteregger opozoril na razne zgodovinske dobe, ki jih je Trst preživel od časov Karla VI. do danes. Nato je govoril o sedanjih vprašanjih mestne uprave in je opozoril na najnujnejše vojne potrebe, ki jih mora urediti mestna uprava. Glede prehrane je podal najjasnejša zagotovila.

Nato je govoril v italijanski za-ključil, da je vrhovni komisar za Jadransko primorje upošteval želje tržaškega prebivalstva in je Tržčani dr. Pagninija imenoval za župana. Tržčani dr. Pagninija dobro poznajo. Izjavil je svojo popolno pripravljenost za sodelovanje z nami in lahko računa na našo iskreno podporo.

Po teh besedah je dr. Hinteregger izročil novemu županu listino o imenovanju. Želel mu je, da bi kot župan italijanskega mesta Trsta mogel zelo mnogo let delati za dobrobit svojega rojstnega mesta in dobrobit svoje domovine.

Novemu županu je nato spregovoril nekaj besed novi prefekt dr. Coceani, ki je sporočil, da sta za podžupana imenovana Gustav Comici in Guido Cosulich. Oba tudi prav dobro poznata naloge tržaškega upravnega življenja. Ob koncu se je novi župan v posebnem govoru zahvalil zastopniku gaudeliterja in vrhovnega komisarja in vsem navzočim predstavnikom oblasti in nemških oboroženih sil za izkazano zaupanje. V svojih nadaljnjih izvajanjih se je dotaknil najnujnejših nalog tržaške mestne uprave.

Feldmaršal Rommel sprejel
maršala Grazianija

Berlin, 28. okt. DNB. Vrhovni poveljnik nemške vojske v severni Italiji feldmaršal Rommel je sprejel v svojem glavnem stanu ministra za narodno obrambo in vojno gospodarstvo fašistične republike Italije, maršala Grazianija. Predmet razgovorov, ki so potekali v duhu srčnega prijateljstva, so bila vojaška in organizacijska vprašanja. Sestanka so se udeležili tudi poveljniki generalnih štabov obeh maršalov.

Ob tej priložnosti je sprejel feldmaršal Rommel tudi japonskega poslanika pri italijanski vladi, ekscelenco Hidako. Tudi ta razgovor je bil enako kot prejšnji razgovor z japonskim vojnim atašejem, izredno pri-srčen.

Nedić obsoja
angleško letalsko divjaštvo

Beograd, 28. okt. DNB. Po zaključku zadušnice, ki so bile v sredo v beograjski stolnici in v vseh srbskih mestih za žrtve nedavnega angloameriškega napada na Niš, je obžaloval srbski ministrski predsednik Nedić v radijskem govoru ta prostaki napad na srbsko prebivalstvo, ki se ne more brniti. Ti farizeji, je rekel Nedić, ki so z bombami uničili srbske domove in obtre-ljevali otroke, žene in starce s svojimi strojnimi, so prav oni, ki govorijo o neki boljši bodočnosti človeštva, o kulturi, kršćanstvu in človeških pravicah. Vsak Srb je danes lahko spoznal vso zadržanost in vso podlost angleške politike. Na to naj-novejšo angleško izdajstvo bodo odgovorili Srbi s tem, da se bodo še bolj združili.

Mussolinijevi ukrepi
za notranjo varnost

Rim, 27. okt. DNB. Italijanski Službeni list objavlja Ducejev ministrski od-lok, ki ureja disciplino italijanskega na-roda v vojnih časih. Odlok obsega skupno 13 točk. V le-teh bodo vsi, ki med drugim pomagajo pri begu vojnem ujetenikom ali internirancem, priobčujoče ti-skane članke proti ugledu onih sil, ogrožajo javno varnost, obiskujejo nedo-voljna zborovanja, stavijo v obzati ali dopuščajo obratovati radijske postaje ali pa poslušajo sovražne radijske oddaje, pobežnejo z dela, se udeležujejo stavk ali pa izvajajo slična protidržavna dela, obsojeni na zaporno kazen, v težjih in posebej navedenih primerih pa celo na smrt. Odlok je začel veljati s priobčit-vijo v Službenem listu.

»Trd in odločen sovražnik«

Zeneva, 28. okt. DNB. »Manchester Guardian« poroča, da se je na letni skupščini družbe »Manchester Liners« pritoževal njen predsednik, ladijski industrialec lord Es-sendon nad težkim položajem, v katerem se nahaja britanska trgovinska mornarica. Rekel je, da je bilo zadnje leto za angleško plovbo izredno težavno, ker so jo stalno in povsod obdajale nevarnosti. Pretekla so 4 leta vojne, na morju pa vlada »strahovita vojna«. Trd in odločen sovražnik skuša vse, da bi omajal britansko nadoblast na morju. Britanski brodarji gledajo tudi s skrbjo v bodočnost, ker se nekateri trudijo, da bi po-državili angleško plovbo. Bila pa bi s veli-kanska napaka, če bi britanska vlada »na-sedla« takim načrtom.

Nemška letala
nad Egejskim morjem

Berlin, 27. okt. DNB. Močnejše sile nemških bojnih in strmoglavnih letal so bombardirale v torek neko sovražno otoško oporišče v Egejskem morju. Na pristaniških napravah tega oporišča so bombni zadetki povzročili novo težko škodo. Posebne priprave za natovarjanje in skladiščenje barake so bile močno poškodovane, večje število sovražnikovih topov pa je bilo uničenih. Istočasno sta bili uničujoče zadeti dve manjši sovražni vojni ladji in v nekem zalivu potopljeni dve enojarnorniki. Naši oddelki ni-so utrpeli pri teh napadih nobenih izgub.

Majski se zanima
za palestinske žide

Zemir, 28. okt. DNB. Na svojem obisku v Palestini, o katerem so s svojočasno uradno poročali, da se mudi sovjetski komisar tamkaj kot gost britanskega Visokega komisarja, je obiskal Majski v spremstvu cionističnega voditelja Bema Guriona judovska naselja in ostale židovske naprave. Po poročilih judovskega tiska je pokazal Majski živahno zanimanje za židovsko življenje v Palestini.

Kaznovan izdajalec

Berlin, 27. okt. DNB. 56letni bančni ravnatelj Georg Miethe iz Hindenburga, ki ga je ljudsko sodišče obsodilo na smrt, je bil usmrčen.

Miethe je že del časa širil kot obra-tovodja med svojimi nastavljenimi izda-jalska in prevratna gesla. Miethejevo izdajalsko vedenje je moralo biti posebno zato najstrožje kaznovano, ker je brez vsakega čuta odgovornosti zlorab-ljal svoj položaj, namesto da bi bil vsem svojim namesčencem dajal vzgled.

Stockholm, 27. okt. DNB. Voditelji novo osnovanega »Narodnega odbora za svobodo Indije« so izjavili v Washing-tonu, da bi Zedinjene države ponudile svoje posredovanje in tako »premagale premirje v razvoju med indijskimi vodi-telji in angleško vlado, kajti le tako so bo lahko razvialno vprašanje indijske neodvisnosti.

Z včerajšnje proslave Prigljive šestdesetletnice, ko je predsednik pokrajinske uprave general Rupnik čestital jublatu Priglju.

Živel sem mesec dni med partizani

Piši prisiljen mobiliziranec.

Vendar se me je »usmilil« in mi dal mitraljez. Rea mi je pripomogel, da sem se vsaj nekoliko ugrej.

Ces kaki dve uri sem mu ga hotel vrniti, pa se mi je ušlo: »Le uležaj ga, ko si ga še hotel imeti. Boš saj videl, kako nežen zna biti, ko se ti ušede na ramo!«

Na vzhodu se je že danilo, ko smo vsi trdni pritivali na Sv. Vid. Pred vasjo smo se ustavili. Kolona je bila razvlečena, pretrgana na več kosov. Prav ponos vzbujajoča vojaška slika.

Izra hribov je vstajalo sonce in je skoz redko meglo kot skozi nežno koprno obhajalo pol dremajoče može ob obeh straneh vzdolž ceste. Polegli in posedli smo se ob jarkih in čakali...

Iz meglenega koprne so sončni žarki počasi odkrivali vas. Na vzvišenem griču obkroža cerkev gruča hiš, toda skoraj polovico je zapuščenih, praznih, nekaj je pa tudi porušenih in oplenjenih do zadnjega žebila. Vseopovsod okoli pa kopasti hribi s temnozelenimi smrekovimi gozdovi. Spodaj, v še gosto zamegljenih dolinah pa so se razprostirale njive in senožeti.

Koledar

Petek, 29. vinotoka: Narcis, škof; Ida, devica; Hiljant, mučenec; Teodor, opat.

Sobota, 30. vinotoka: Alfonz Rodriges, spoznavalec; Lukan, mučenec; Evtrapija, mučenica.

Lunina sprememba: mlaj 29. vinotoka ob 2.30. Hesel napoveduje mrzlo in vetrovno vreme.

Zgodovinski paberki

29. vinotoka:

1. 1268. je nesrečno končal zadnji Staufov Konradin. Ko je prišel v Italijo, da bi prevzel dediščino svojih očetov. Po smrti Friderika II. zadrževala velika vladarja rimsko-nemške države v srednjem veku, je branil njegovo dediščino v Italiji Konrad, za njim njegov podliht Manfred. Ta se je v kratkem času polastil vsega južnitalijanskega kraljestva in se dal v Palermo okronati za siciljskega kralja. Ker ni hotel priznati siciljskega kraljestva za paparjev fevd, ga je napel, proklet ter podelil kraljestvo v fevd Karlu Anžuvinskemu. V boju proti temu brezobzirnemu knezu je Manfred našel smrt v bitki pri Beneventu leta 1268. Karlova strahovlada je izzvala odpor Italijani so pozvali 16letnega Konradina, ki so ga vzgajali na bavarskem dvoru, naj zasede očetovo dediščino. Konradin se je napotil v Italijo, bil povsod navdušeno sprejet, toda našel je premalo vojaške podpore in bil zato premagan. Karel ga je dal v Neaplju obglaviti.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla gospa Cirila Greif roj. Schiffrer, vdova po prokuristu Kreditnega zavoda. Pogreb bo v petek, dne 29. oktobra ob 3 popoldne iz kapela sv. Jožefa na Zalah k Sv. Križu. — Naj ji sveti večna luč. Žalujemo naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Poročili so se v cerkvi sv. Cirila in Metoda za Bežigradom g. Ivan Lenič, uradnik Pokr. uprave, in gđ. Slavka Božič ter g. Jernej Božič, uradnik splošne bolnišnice, in gđ. Ivica Kristof, abs. abt. tečaja. — Miladina paroma iskreno čestitam!

— Diplomirani so bili na pravni fakulteti v Ljubljani gospodje Mitja Gorec, Stanislav Lenarčič in Viktor Skvarč, vsi iz Ljubljane. Čestitam!

Le do 1. novembra 1943 bomo sprejemali naročila na poljudnoznanstveno knjižnico

»SVET«

Ne odlašajte — zadnji dnevi teko — naročite se na »Svet«, Kopitarjeva 6, Ljubljana.

— Predavanje o Goetheju kot naravoslovcu v okvirju Nemške Akademije v Ljubljani. V torek je govoril v okvirju Nemške Akademije v Ljubljani univ. prof. v Ljubljani g. dr. Rihard Župančič o Goetheju in

Tam daleč, daleč od Rakeka sem pa je vso noč sijal nemški žaromet, toda mi smo videli le polkrogel odseva za hribi. Tam je drug svet, za nas zaprt, Bog vedi, kako je tam, tako slabo kot je tu, gotovo ne more biti, je mislil marnikdo.

Desetstari, vodniki in komandirji so nas šli in budno pazili, da se ni nihče izmaknil od svojega mesta v edineci. »Vaš pri svoji edineci in ne sme se nihče oddaljiti! Če ne boš ubogal, boš stražil ali pa požaril, da boš belo gledal.«

Komandant bataljona in komisar sta odhajala na drugi konec vasi, kjer je bil takrat štab brigade, da dobita nova povelja. Tada so pa začeli migati četni komandirji in komisarji. Ozirali so se okrog sebe in drug za drugim so izginili po kmečkih hišah, kjer so šenske pravkar prihajale iz blevov s polnimi lonci mleka! Tudi vodniki in kak podjeten deseter je šel »vasovat«.

Kmalu so se vračali in eden si je z brk obližoval mleko, drugemu je gledal kos kruha iz žepa in ga je s prsti drobil in nosil v usta, »tovarišice! partizanki sta pa neke izvovali celo štruklje. (Dalje.)

njegovem naravoslovnem mišljenju (Goethe naturwissenschaftliches Denken). Po pozdravnih besedah voditelja akademije g. ravnatelja v p. dr. H. Swobode je v enournem predavanju podal predavatelj pogled v Goethejevo naravoslovnost, na katerega je bil pesnik bolj ponosen kakor na svoje pesništvo. Podal je genetično razvoj Goetheja naravoslovca, botanika, kemika, pa tudi zastopnika prirodne filozofije ter to njegovo duhovno plat tudi vrednotil s ozirom na metodo in razvoj v tedanjem času. Predavanje ugodnega predavatelja, znanega v širnem svetu, člana Akademije znanosti je vzbudilo veliko pozornost ter želo po svoji izdelanosti, globlini in kritičnosti velike odobravitve. Predavanja so se udeležili poleg nemškega konzula dr. Milčiča in hrvatskega konzula prof. Baljčića tudi zastopniki komandanta mesta, mestne občine in radijske postaje.

— Uprava policije poziva vse one, ki so se prijavili za sprejem v eksekutivno policijsko službo (t. j. za službo na terenu v uniformi), da se dne 29. oktobra 1943 dopolne sešne javijo v semptekrat vojašni pri poveljstvu policijske straže.

— Izpred sodišča. Pred malim kazenskim senatom okrožnega sodišča v Ljubljani je bil 36letni samski delavec Martin Lukež obsojen zaradi zločina tatvine na 5 mesecev strogega zapor, ker je 5. junija letos na goranskem kolodvoru ukradel na škodo tvrdke Dolničar & Richter več desek v vrednosti okoli 800 lir.

— Zemljiška knjižica. Mestna občina Ljubljana je prodala inž. Antonu Suhadolec, posestniku v Ljubljani, Bleiweisova cesta 93, nepremičnino vl. št. 1 k. o. Brinje, obstoječo iz zemljiške parcele št. 692 pot v izmeri 167 kv. m za 15.000 lir. Kvadratni meter je bil po 90 lir. — Jager Anton, posestnik v Dobrunjah 12, je prodal Združeni papirnicam Večre, Gorjane in Medvode njivsko parcelo št. 618-2 k. o. Dobrunje v izmeri 474 kv. m za 187.800 lir. Kvadratni meter po 45 lir. — Štupnik Karolina, posestnica v Ljubljani, Poljanska cesta 29, je prodala Franu Pustavaru, trgovcu v Ljubljani, parcelo št. 1128-1 njiva k. o. Bizovik v izmeri 101 kv. m za 20.000 lir. — Anžič Fran, posestnik v Seneberjih 27, je prodal Frančišku Marinkovi, posestniku od tam št. 9, parcelo št. 469-1 k. o. Zadobrova v izmeri 1176 kv. m za 25.000 lir.

KUPITE TAKOJ

eno najlepših knjig letošnjega leta svetovno znani Walter Scottov zgodovinski roman

»IVANHOE«

ki ga je založilo in izdalo uredništvo »Slovenca«. Dobite ga v vseh ljubljanskih knjigarnah in v veži ljudske tiskarne. — Naroča se V UREDNIŠTVU »SLOVENCA«.

— Vreme se je obrnilo. Vse je kazalo, da bo nastopila deževna doba, ko je v sredo začelo zjutraj in deloma podnevi rositi

Uredba o določitvi razmerja med liro in marko

Na podstavi podeljenega mi pooblastila odreja:

Cl. 1. Na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« je lira še dalje edino veljavno plačilno sredstvo.

Cl. 2. Do nadaljnje odredbe se določa obračunski tečaj: RM 1 = 10 lir.

Trst, dne 14. oktobra 1943.

Vrhovni komisar: Rainer, s. r.

Zaplemba »bajte« in druge imovine inž. Dušana Serneca

Po izvršenem predpisanim postopku izrekan na podstavi čl. 6. navedba Visekega komisarja za Ljubljansko pokrajino z dne 6. novembra 1943 št. 201 o zaplembi imovine upornikov in ustanovitvi Zavoda za upravljanje in likvidacijo te imovine ter na podstavi čl. 1. razglasa Vrhovnega komisarja na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« o upravljanju Ljubljanske pokrajine zaplembo vse premožne in nepremične imovine brez izjeme, lastnine upornika inž. Serneca Dušana, bivšega banar dravske banovine in posestnika v Ljubljani.

Pozivajo se po čl. 7. in v izogib kazenskih odredb po čl. 8. gori citirane navedbe vsi morebitni imetniki premožnin po katerem koli naslovu, lastnine inž. Serneca Dušana, in njegovi dolžniki, naj prijavijo v 30 dneh od dne objave te odločbe Zavodu za upravljanje, likvidacijo in dodeljevanje imovine, zaplenjene upornikom v Ljubljanski pokrajini, stvari, ki jih imajo, in dolgov, katere mu dolgujejo, s prepovedjo, vrniti njemu ali drugemu stvari, ali dolgovani znesek tudi le deloma plačati.

Ta odločba je takoj izvršna in se objavi v Službenem listu šefa pokrajinske uprave v Ljubljani.

Ljubljana, dne 25. oktobra 1943.

Šef pokrajinske uprave:

Predsednik gen. Rupnik.

Podaljšanje odmere zgradarine za leto 1944

Na podstavi člena 1. razglasa Vrhovnega komisarja na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« o upravljanju Ljubljanske pokrajine z dne 20. septembra 1943 št. 1 (Službeni list št. 24877) ter člena 123. zakona o neposrednih davkih s dne 8. februarja 1928 se odreja:

Cl. 1. Zgradarina je bila pravnomočno odmerjena za leto 1943. in podaljšana za leto 1944. se v enakih izmeri podaljšuje tudi za davčno leto 1944.

Cl. 2. Za zgradbe, katerih letni dohodek se je po stanju na dan 1. decembra 1943 iz katerega koli razloga znižal ali zvišal za najmanj 25% nasproti zadnji veljavni odmeri, se davek odmeri na novo.

Zadevne prošnje in prijave se morajo vložiti v času od 1. do 30. decembra 1943.

Ljubljana, dne 25. oktobra 1943.

III/Z. št. 3931/I.

Šef pokrajinske uprave:

Predsednik gen. Rupnik.

in malce dežiti. Padlo je v 24 urah vsega 11 mm dežja. Vreme se je spet obrnilo na boljše. Zračni tlak je visok. Barometer je v četrtki dosegel stanje 767,5 mm. Naglo se je dvigal. Temperatura je nižja. V sredo najvišja dnevna je +12,3, v četrtki jutranja najnižja +6,4 stopinje Celzija. V četrtki zjutraj je bilo močno megleno.

— Specialni tečaj knjižgovodstva, korespondence, stenografije, strojepisja, jezikov itd. pri Trgovskem učnem zavodu, Kongresni trg 2. Vpisovanje dnevno, informacije in prospekti na razpolago. Ravnateljstvo.

— Opozorjamo vse zainteresirane večnega trgovskega tečaja, da bodo predavanja letos v zgodnjih popoldanskih urah, ko obrati poveljstvo, v posebnem oddelku pa tudi pozno popoldne, tako da je obisk predavanj vsakemu omogočen. Pouk iz vseh trgovskih predmetov. Vpisovanje do 31. oktobra. Informacije — prospekti daje ravnateljstvo. — Trgovski učni zavod, Kongresni trg 2.

— Vaš radijski aparat prodaste najhitreje in najboljše, ako ga izročite v komisijako prodajo tvrdki EVEREST, Prešernova 44.

— I. moška meščanska šola v Ljubljani (Prule) začne z rednim poukom v četrtki, 4. novembra, ob 8 v poslopiju meščanske šole na Viču.

— Lekarne. Nočno službo imajo lekarnar: dr. Kmet, Ciril-Metodova ulica 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Za zaščito pred letalskimi napadi je tudi v zunanji okrajih mesta Ljubljane treba izprazniti iz podstrešij vse, kar je lahko gorljivega ali v napoto.

Z Gorenjskega

Kulturno življenje v Kranju. Novembra meseca bo v Kranju spet cela vrsta kulturnih prireditvev. Sodelovali bodo odlični pevci, umetni plesalci in artistji, ki bodo vojaštvu in mestnemu prebivalstvu gotovo nudili razveseljiv užitek.

VSEM

KI STE SE V TEH DNEH SPOMNILI

NAŠEGA DRAGEGA OČETA

Z MOLITVIJO

LEPO BESEDO IN ŽELJO

S CVETJEM

CASTNIM SPREMSTVOM

IN

Z NAŠO LEPO PESMIJO

BOG POVRNI

SEDMINA

BO V CERKVI SV. JOŽEFA

DANES V PETEK OB SEDMIM.

DOKLERJEVI

Für »Ljudska tiskarna« — Za »Ljudsko tiskarno« — Per »Ljudska tiskarna«: Jože Kramarčič — Herausgeber, izdajatelj, editore: inž. Jože Sodja — Schriftleiter, urednik, redattore: Viktor Čenčič

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

Drama:

Petek, 29. oktobra ob 15.30: »Cvetje v jeseni«. Red Prvi.

Sobota, 30. oktobra, ob 15.30: »Kavarnica«. Premiera. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Nedelja, 31. oktobra, ob 14: »Cvetje v jeseni«. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Ob 17: »Potopljeni svet«. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Opera:

Petek, 29. oktobra: Zaprt.

Sobota, 30. oktobra, ob 16: »Nepotipir«. Opereta. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Nedelja, 31. oktobra, ob 16: »Madame Butterfly«. Izven. Cene od 32 lir navzdol.

Ponedeljek, 1. novembra: Zaprt.

MALI OGLASI

2 MLINARJA za valjni mlin zmogni in mlinarja za izdelovanje kafe na kamnih sprejem valjni mlin Frana Majdič, Vir, Domžale. (b)

HLAPCA konjskega, za prenos mlinskih izdelkov in navajenega poljskih del sprejme mlin Majdič Frana, Vir, Domžale. (b)

KRMILNO PESO prodaja Gospodarska zveza v svojih skladiščih v Maistrovi ulici št. 10.

GOBE suhe in sveže kupuje ALPA, Ljubljana, Vidovdanska cesta 18.

KRAJEV. LEKSIKON dravske banovine in Dom in svet, letnik 1937-38, kupim. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7330.

PUJSKE mlade, prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7343.

MRCES (ušl. stenice, bolhe itd.) zanesljivo uničite s Toxin praškom, Drogerija Kanc, Zidovska ul. 1.

BREZOVE METLE držaje za lopate, omele itd. dobite pri Gospodarski zvezi. Bleiweisova 29 in Maistrova 10.

ZELEJE V GLAVAH in repo za ribanje — kupuje Gospodarska zveza. Producenti dobijo prevznice v njene pisarni Bleiweisova (Tyrševa) cesta 29.

GOSP. POMOCNICO pridno in pošteno, ki zna tudi kuhati v zvezi s službo s 1. novembrom pod ugodnimi pogoji. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7295.

GRAMOFONE v kovčegu in rabljene gramofonske plošče kupuje po najvišji dnevni ceni tvrdka EVEREST, Prešernova št. 44.

POSODO ZA KISANJE ZELJA dobite pri Gospodarski zvezi — Bleiweisova št. 29.

POSODO ZA KISANJE ZELJA dobite pri Gospodarski zvezi — Bleiweisova št. 29.

GOSP. POMOCNICO pridno in pošteno, ki zna tudi kuhati v zvezi s službo s 1. novembrom pod ugodnimi pogoji. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7295.

GRAMOFONE v kovčegu in rabljene gramofonske plošče kupuje po najvišji dnevni ceni tvrdka EVEREST, Prešernova št. 44.

POSODO ZA KISANJE ZELJA dobite pri Gospodarski zvezi — Bleiweisova št. 29.

POSODO ZA KISANJE ZELJA dobite pri Gospodarski zvezi — Bleiweisova št. 29.

GOSP. POMOCNICO pridno in pošteno, ki zna tudi kuhati v zvezi s službo s 1. novembrom pod ugodnimi pogoji. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7295.

GRAMOFONE v kovčegu in rabljene gramofonske plošče kupuje po najvišji dnevni ceni tvrdka EVEREST, Prešernova št. 44.

POSODO ZA KISANJE ZELJA dobite pri Gospodarski zvezi — Bleiweisova št. 29.

POSODO ZA KISANJE ZELJA dobite pri Gospodarski zvezi — Bleiweisova št. 29.

GOSP. POMOCNICO pridno in pošteno, ki zna tudi kuhati v zvezi s službo s 1. novembrom pod ugodnimi pogoji. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7295.

GRAMOFONE v kovčegu in rabljene gramofonske plošče kupuje po najvišji dnevni ceni tvrdka EVEREST, Prešernova št. 44.

POSODO ZA KISANJE ZELJA dobite pri Gospodarski zvezi — Bleiweisova št. 29.

POSODO ZA KISANJE ZELJA dobite pri Gospodarski zvezi — Bleiweisova št. 29.

GOSP. POMOCNICO pridno in pošteno, ki zna tudi kuhati v zvezi s službo s 1. novembrom pod ugodnimi pogoji. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7295.

GRAMOFONE v kovčegu in rabljene gramofonske plošče kupuje po najvišji dnevni ceni tvrdka EVEREST, Prešernova št. 44.

POSODO ZA KISANJE ZELJA dobite pri Gospodarski zvezi — Bleiweisova št. 29.

POSODO ZA KISANJE ZELJA dobite pri Gospodarski zvezi — Bleiweisova št. 29.

GOSP. POMOCNICO pridno in pošteno, ki zna tudi kuhati v zvezi s službo s 1. novembrom pod ugodnimi pogoji. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7295.

GRAMOFONE v kovčegu in rabljene gramofonske plošče kupuje po najvišji dnevni ceni tvrdka EVEREST, Prešernova št. 44.

POSODO ZA KISANJE ZELJA dobite pri Gospodarski zvezi — Bleiweisova št. 29.

POSODO ZA KISANJE ZELJA dobite pri Gospodarski zvezi — Bleiweisova št. 29.

GOSP. POMOCNICO pridno in pošteno, ki zna tudi kuhati v zvezi s službo s 1. novembrom pod ugodnimi pogoji. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7295.

GRAMOFONE v kovčegu in rabljene gramofonske plošče kupuje po najvišji dnevni ceni tvrdka EVEREST, Prešernova št. 44.

POSODO ZA KISANJE ZELJA dobite pri Gospodarski zvezi — Bleiweisova št. 29.

POSODO ZA KISANJE ZELJA dobite pri Gospodarski zvezi — Bleiweisova št. 29.

Radio Ljubljana

dnevni spored za 29. oktober:

8.30—9 Jutranji pozdrav — 9—9.15 Poročila v nemščini in slovenščini — Prekinitev oddaje do 12.20 — 12.20—12.30 Glasbeni uvod 12.30—12.45 Poročila v nemščini in slovenščini — 12.45—14 Glasba za razvedrilo — 14—14.15 Poročila v nemščini — 14.15—15 Opoldanski koncert — Prekinitev oddaje do 17—17.15 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15—17.45 Popoldanski koncert — 17.45—18 Iz pesniških zbir — Prekinitev oddaje do 19—19.30 Virtuoza glasba — 19.30—19.45 Poročila v slovenščini, poročila nemškega vrhovnega poveljstva v italijanski, napovedi sporeda za naslednji dan — 19.45—20 Mala medigra — 20—20.15 Poročila v nemščini — 20.15—21.30 Koncert operne glasbe izvaja radijski orkester, vodi dirigent D. M. Šijanec, sodelujeta sopranistka Ksenija Vidali in tenorist Drago Čuden — 21.30—22 Dnevni valček — 22—23.10 Poročila v nemščini.

NE POZABITE KUPITI ROMAN V SLIKAH »IVANHOE«

KINO SLOGA

Pravi HANS ALBERSOV film, poln življenja, dotipov, napet, v sijajni opremi in najboljše zasedbi, dramatičen, obenem poln humorja je TOBISOV vefilm

»BARON TRENK«

Sodelujejo Käthe Dorsch, Sybille Schmit, Oskar Sina in mnogo drugih najboljših umetnikov. — Režija: Herbert Selpin.

Predstave ob delavnikih ob 15 in 17, Friskrbite si vstopnice v predprodaji!

KINO UNION

Kako je stari zvit lišjak ukanil lakomnega meštarja vam predčuje sijajna burka

»PRODANI STARI OČKA«

Josef Eichheim, Erna Fentsch, Wina Markus, Oskar Sina itd.

Predstave ob delavnikih ob 15.30 in 17.30

KINO KODELJEVO

telefon 41-44

Cudovito lepa melodija spremlja vsepovsod slavnega vijolinista in ga privede nazaj k ljubimim in sreči

»VEČNI ZVOKI«

Olga Čehova, Rudolf Prack, Elfriede Datzig.

Prekrasen glasbeni film, ki ga velja videti.

Predstave: nedelja ob pol 11 matineja, popoldne ob 14.30 in 17; delavnik ob 17.

MOLITEV NA GORI

52 Vinko Beličič Novela

Petrušič se je zganil. Trije rodovi smo tu: moj profesor Gornik in moj učenec Hočevar. Viskošolska zemljepis